

ЕКОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ ДИЗАЙНУ ФІТНЕС-ЦЕНТРІВ**Савченко Н.**, студ. гр. А-425*Наукові керівники – Олійник Т.П., к.т.н., доцент***Кириленко Г.А.**, асистент*(кафедра Хімії та екології, Одеська державна академія будівництва та архітектури)*

Анотація. Проаналізовані сприятливі властивості зелених рослин для поліпшення мікроклімату приміщень і збереження здоров'я людини. Розроблений проект об'ємно-просторової композиції фітодизайну внутрішнього інтер'єру фітнес-центра (м.Одеса). Запропоновані варіанти озеленення з урахуванням особливостей вимог для тренажерних залів, які дозволяють гармонійно включити декоративні рослини в простір. Зелені насадження усередині приміщень забезпечать кондиціонування повітря, економію електроенергії. Розміщення рослинних форм живої природи сприяють поліпшенню психоемоційного стану відвідувачів і створює приємну атмосферу фітнес-центра.

Ключові слова: озеленення, інтер'єр, фітодизайн, рослини, приміщення.

Актуальність дослідження. Забруднення повітряного середовища приміщень є однією з найсерйозніших екологічних загроз для здоров'я людини. У замкнутому просторі повітря може бути декілька разів токсичнішим і небезпечнішим, ніж зовні. Постійно зачинені вікна, застоєне повітря, скупчення вуглекислого газу, що видихається людиною, пил на внутрішніх поверхнях і стінах, усе це призводить до погіршення якості повітря [1, 2]. Зелені насадження всередині приміщень сприяють поліпшенню мезо- і мікроклімату та санітарно-гігієнічним умовам: рослини звожують повітря; запобігають утворенню в ньому патогенних мікробів; зелене листя виробляє кисень, зменшує кількість пилу і рівень шуму, допомагає знизити стрес, сприяє позитивному психоемоційному ефекту. Фітодизайн або введення рослин в інтер'єри з урахуванням їх біологічної сумісності, життєздатності і пристосованості до будь-яких умов середовища, естетичних особливостей і здатності часткового очищення – найсучасніший напрям в оформленні інтер'єрів [3]. Актуальні тенденції фітодизайну включають вертикальне озеленення; використання фітомодулей і панелей; живі моно- і полістіни; зонування простору дизайнерськими композиціями, переносними і стаціонарними фітопанелями; декорування фітокартинами окремих приміщень; масштабування, зонування і організація рекреаційних зон [4, 5].

Для приміщень фітнес-центрів існують певні вимоги і прийоми озеленення. В процесі тренування у людини прискорюється серцебиття, що призводить до більш частого дихання. Прискорене дихання сприяє збільшенню вмісту вуглекислого газу в повітрі, і відповідно, зменшується кількість кисню при вдиханні. Це викликає почуття задухи, швидку стомлюваність і знижує ефективність тренування. Численні наукові дослідження показали, що в спортивних залах фіксується високий рівень пилу, вуглекислого газу, формальдегіду і інших летких органічних сполук (ЛОС). Концентрації цих речовин здебільшого перевищують стандарти якості повітря в приміщеннях. Вологе повітря спортзалів, роздягалень і басейнів є поживним середовищем для зростання плісняви, бактерій, грибків і вірусів, тому з'являється затхлий запах. Розвиваючись у басейні, душових і роздягальнях, грибкові колонії шкодять здоров'ю, знищують спортінвентар. Технічним рішенням вищеперелічених проблем є правильно спроектована система вентиляції [6, 7].

Застосування зелених рослин для спортивних центрів орієнтується не лише на естетичну привабливість створюваного проекту, але і на його практичну обґрунтованість. Фітодизайн є важливим доповненням до системи кондиціонування повітря і дозволяє підвищити чистоту повітря, зробити його безпечнішим для дихання, забезпечуючи оптимальне поєднання газів в повітряному середовищі. Рослини в інтер'єрі спортзалів витягають запахи і забруднення з довілля, сприяють контролю вологості.

Мета дослідження: розробити прийоми екодизайну інтер'єру приміщень фітнес-центра.

Завдання дослідження: проаналізувати сучасні тенденції фітодизайну; оцінити прийоми зонування і застосування вертикальних і горизонтальних форм декоративних фітоелементів; розглянути традиції і новачії в екодизайні фітнес-центрів.

Об'єкт дослідження – проект будівлі фітнес-центра (м. Одеса, Одеська область).

Результати дослідження. Проект будівлі фітнес-центра знаходиться на ділянці, розташованій біля рекреаційної зони. Кліматичні чинники є сприятливими для об'єкту на цій території. Об'ємно-планувальні рішення будівлі включають тренажерний зал, приміщення для групових і індивідуальних занять, басейн, спортивні майданчики і тенісний корт (рис. 1).

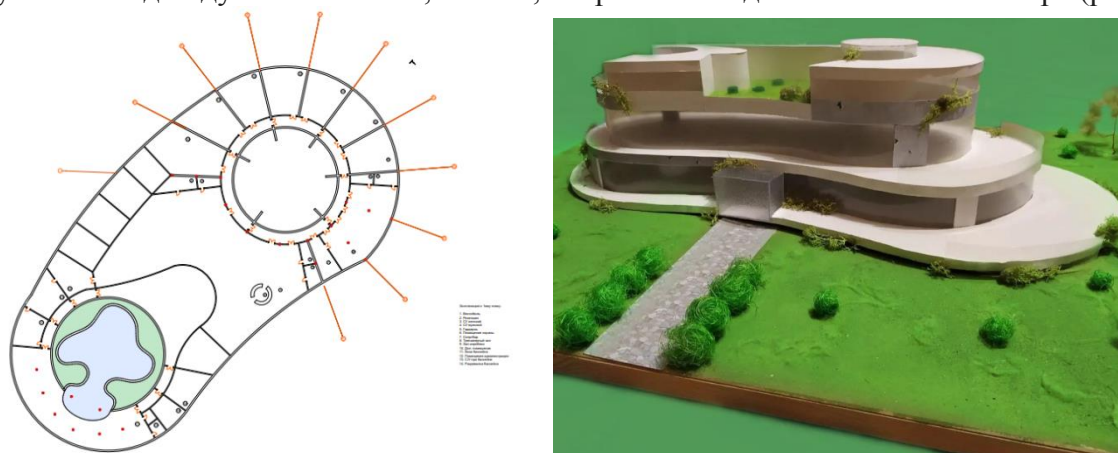

Рис. 1. Макет будівлі фітнес-центру

Будівля є композиційним центром усієї території. У приміщеннях фітнес-центра (зали, коридори, фойє) запроєктовані поєднання вертикальних зелених композицій з поодинокими квітками (рис. 2).

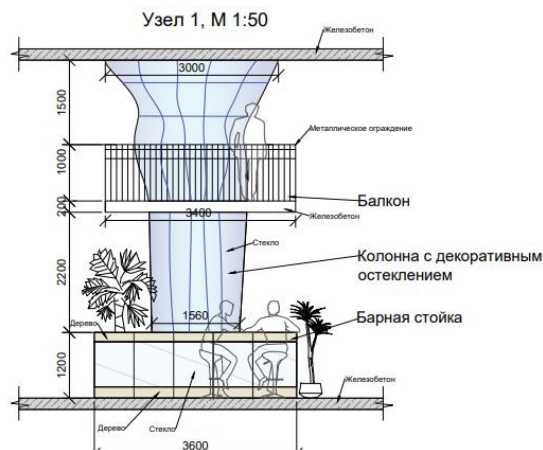

Рис. 2. Фітодизайн фойє

В проєкті використали сучасні прийоми озеленення внутрішніх приміщень. Поодинокі рослини або групи, що не мають самостійного значення, а лише доповнюють композицію інтер'єру і його декоративного оформлення, що склалася, використали в офісних приміщеннях. Озеленення в них не повинне заважати роботі. У інших приміщеннях віддана перевага декоративно-листяним рослинам, а також невибагливим і непахнучим культурам. Для фойє вибрали створення геометричної фітокомпозиції з центральною частиною, що виступає, і більше низькорослими насадженнями по краях (рис. 2). Застосували дизайн із зелених рослин, що розбавляються квітучими екземплярами в якості акцентів інтер'єру. У фойє великі і високі рослини поставлені на підлогу або на підставку. При цьому враховували, що квіти не повинні стояти там, де їх легко пошкодити, наприклад, у вузьких проходах, на протягах, близько до батарей, обігрівачів і кондиціонерів.

Приміщення кафе не перевантажували зеленими рослинами, використали в основному

озеленення стін, щоб створити мікроландшафт, прийнятний для цього приміщення (рис. 3). Окремі рослини в діжах або на підлозі можуть захарастити інтер'єр кафе, закрити освітлення, створити незручність в пересуванні, що не відповідають цільовому призначенню приміщення.

Рис. 3. Фітодизайн кафе

Для можливості повноцінного розслаблення і відпочинку передбачені зони відпочинку (рис. 4).

Рис. 4. Зони відпочинку

З обліком співвідношення величини квіткової композиції і розміру приміщення запропоновано облаштування невеликого зимового саду на даху. Для зони відпочинку в приміщенні використали виткі рослини. Щоб візуально виділити зону відпочинку, створюючи цілісну композицію, зелень поміщають за кріслами, симетрично по обох сторонах.

Недолік простору в тренувальних залах обмежує використання багатьох прийомів фітодизайну. Окрім цього озеленення не повинне заважати тренуванням (рис. 5).

З практичної точки зору недоцільно заповнювати простір великою кількістю поодиноких живих рослин. Вони заважають виконанню вправ, вимагають чималих засобів і праці на відхід. Тому в проєкті залів використали фітостіни і картини-панно (фітокартини). Ці прийоми мають ряд явних переваг, таких як економія місця, позитивна візуальна і психоемоційна дія. Фітокартини естетичні і видовищні. Таке використання озеленення в тренажерних залах створює концентрацію живої зеленої маси, що сприяє виділенню великої кількості кисню. Рослини забезпечують свіжість, зволоження і охолодження повітря, що вкрай важливо для спортзалу. Всі разом допомагає системі кондиціонування ефективніше очищати повітря. Одночасно з цим вертикальне озеленення цих приміщень забезпечує додаткову шумоізоляцію. Озеленення колон фітнес залу дозволяє створити акценти в інтер'єрі, надати простору більше світла і тепла.

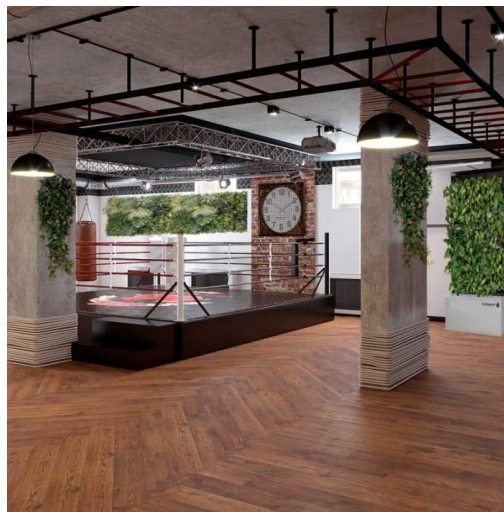

Рис. 5. Екодизайн спортивних приміщень

Висновок. Запропонований проект екодизайну інтер'єру фітнес центру (м. Одеса) з урахуванням особливостей вимог для тренажерних залів. За рахунок розміщення зелених рослин в спортивних залах можливо додаткове кондиціонування повітря, економія електроенергії, поліпшення психоемоційного стану відвідувачів, приємна атмосфера фітнес-центра.

Література:

1. Гаврилова О.И. Озеленение интерьеров: учебное пособие для студентов, обучающихся по направлению 35.03.10. «Ландшафтная архитектура». –Петрозаводск: ИздательствоПетрГУ,2015.
2. <https://cyberleninka.ru/article/n/traditsii-i-novatsii-v-dizayne-sovremennogo-zhilogo-interiera>
3. <https://eflora.com.ua/blog/modnye-napravleniya-fitodizajna>
4. Грачева А. В. Основы фитодизайна: учебное пособие. – М. ФОРУМ,2007. - 200с.
5. Капранова, Н.Н. Комнатные растения в интерьере. М.,Изд-во МГУ, 1989. - 191с.
6. Тисленко А.А., Шаповалова Н.М., Самойленко П.В. Современные приемы внедрения озеленения в интерьер жилого пространства. <https://cyberleninka.ru/article/n/sovremennye-priemy-vnedreniya-ozeleneniya-v-interier-zhilogo-prostranstva>
7. <https://vencon.ua/articles/ventilyatsiya-sportivnykh-uchrezhdeniy>